1968 yılı bütçesi işçileri düşünmeden hazırlanmakta

Plânlı kalkınma devresine gidildiğinden bu yana bütçe eski bağımsız özelliğini kaybetmiştir. Yıllık programların bir parçası durumuna gelen bütçeler hükümetlerin iktisadi görüşlerini yansıtmaktan uzak kalmıştır.

Devrimci Sendikaların Sesi

YIL 1: SAYI 5: 6 OCAK 1968

Yılbaşı mesajı;

KEMAL TÜRKLER

Türkiye Maden - İş Sendikası ve Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Genel Başkanı

Yeni yıla, yeni umutlar ve yenilenmiş görevlerle giriyoruz.

Umutlarımızın gerçekleşmesi, bilincimizden gelen şaşmaz mücadele azmimize ve isteklerimizi yeni mücadele arkadaşlarıyla birlikte dim dik kardeşçe savunmamıza bağlıdır.

Görevlerimiz, işçilerin ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını tam olarak değerlendirmek ve emeğinin tam karşılığını almak olanaklarını yaratmak yolunda savaşmakla yapılmış sayılacaktır. Onun için umutlarımızı görevlerimiz, görevlerimizi de umutlarımız kapsamaktadır. Böyle şerefli bir hizmeti; davaya inanarak yarınların mutlaka bizim olacağına güvenerek yapmak durumunda olan bizler işçi sınıfından aldığımız yeni heycanla çalışacağız.

Büyük kongremizde tazelenen kadro halinde iş başında bırakılma şerefine toz kondurmadan, yeni yılı işçi sınıfına başarılarla dolu günler dizisi getirmek kolay olmayacaktır.

İşçi sınıfının tarihi gelişimi, şüphesiz bütün güçlükleri yenme doğrultusundadır. Elbette, tarihin en genç ve en yaratıcı sınıfı, en umutsuzlukla çevrili anlarda bile emeğe vurulan zinciri kıracak güçte, karanlığı yırtacak bilinçtedir. Ama, bütün bu olumlu sonuçları elde edebilmek için kardeşçe dayanışma içinde, karşılıklı saygıya dayanan ve örgüt kademelerini kendi yetkileri içinde özgür bırakarak, aşağıdan yukarıya işleyen demokratik bir denetimin disiplinine uygun çalışmalara ihtiyaç vardır.

Çalışmalarımız en elverişsiz sanılan anlarda bile meyvasını vermiştir. Üzerinde ısrarla durduğumuz ilkelerin sağlamlığı bize yeni müttefikler kazandırmıştır. Hatta, bize karşı kurulu cephede bile gerçeği görerek uyananlar ve yeni bir derlenip toparlama gereği duyanlar çoğunluk kazanma mücadelesindedirler. Onun için ortam, her geçen gün inandığımız anayasa ilkeleri yararına, işçi sınıfının mutlu geleceğinden yana daha elverişli biçimde gelişmektedir. Bu yeni yıla daha sevinçle girmemize yetecek bir oluşumdur.

İşçi sınıfının ve emekçi halkın çıkarlarına karşı olan bu düzen mutlaka değişecek ve ülkemizin ekonomik, sosyal ve politik alanında kontrol ve yönetim açısından emekçiler söz ve karar sahibi olacaklardır. Ancak Anayasa'nın tastamam uygulanması ile demokratik yoldan gerçekleşecek bu düzen değişimine karşı çıkanlar, kesin yenilgiden önce, çok ezici ve çok gözü dönmüş olurlar. Onlara yeni zulümler ve yeni baskılar yapma olanağı vermemek için hepimizin çok daha titiz çalışmamız, Anayasa ilkelerini daha bilinçle ve daha gür sesle savunmamız Anayasa düzenini bütün ülkede egemen yapabilmek için başarı yolunu iyi seçebilmemiz gereklidir. Unutmamalıyız ki, ekonomik, sosyal ve kültürel bütün sorunların çözüm yolu politikadan geçer. Politika yapmak; ekmeğimizi korumak, kendi sınıfsal özgürlüğümüzü savunmak için gereklidir. Bu bakımdan bütün sorunlarımızı tüm olarak, kökünden ve mutlu yarınların kapısını bir anda açmak istiyorsak ülkemizin ekonomik, sosyal ve politik kontrol ve yönetiminde söz ve karar sahibi olma yolunda, demokratik yoldan savaşmaya mecburuz. İşçi sınıfının menfaatlerini korumak, haklarını elde edebilmek, valnız sendika içinde çalışmak ve sendikacılık mücadelesi yapmakla mümkün olmamaktadır.

Türk işçi sınıfının ve emekçi halkımızın mutluluğunun bağımsız bir Türkiye'de gerçekleşebileceğine inanıyoruz. İç ve dış sömürüden kurtulmuş, yabancı üslerden arınmış, halkın kendi kendisin yönettiği bağımsız Türkiye amacımızdır. Onun için Nato'ya karşı ve Emperyalizme karşı savaşacağız. Nato'ya karşı savaş Emperyalizme karşı savaşın özünü teşkil edecektir. Ve bu savaşı sosyalizm için yapacağız.

Her bakımdan özgür Türkiye'nin, Atatürk devrimlerini koruyarak ve geliştirerek yaşatılacağına inanıyoruz. Yeni yılın bizi yeni kardeşlerimizle, yenilmez mücadeleler içinde ışıklı yarınlara kavuşmasını dilerim. Anayasa'ya uygun, sosyal adaletin hakim olduğu, emeğin en yüce değer sayıldığı kalkınmış ve bağımsız bir Türkiye görmek saadetine kavuşmak Türk işçi sınıfı ve emekçi halkı için uzak değildir.

Dünyanın her yerinde bütçelerde hükûmetler kamu hizmetlerine öncelik tanırlar. Bu öncelikte bütün kamu hizmetleri yer alır. Ama ülkemiz gibi gelişme yolundaki memleketlerde bu yatırımların sağlık ve eğitim hizmetlerine yöneltilmesi gereklidir. Büyük halk kitlelerine ve değerlerin yaratıcısı emekçilere ancak böyle hizmet edilebilir.

Fakat, ülkemizde özel sektörcü hükûmetler buna karşı çıkmaktadırlar. 1968 yılı bütçesi hazırlanırken de durum böyle olmakta ve iktidar partisi halk hizmetlerinden çok, özel teşebbüse yardım yapmak istemektedir.

Çoğunluğu işçilerimizin verdiği vergilerle meydana gelen bütçe gelirleri, özel sektöre yeni kredi alanları açmaktadır. Bunun için de bütçe mümkün olduğu kadar küçük tutulmaktadır.

Sağlık hizmetlerindeki % 11.6'lık artış yıllık ortalamanın altında kalmıştır. Eğitim hizmetlerindeki % 17.7lik artış ortalamanın pek az üstüne çıkabilmiştir.

Bütün tahminler iyimser

Bütçe ile ilgili yapılan bütün tahminler iyimser hesaplar ile ele alınmaktadır. Oysa bütçenin gelirler toplamı 20 milyar 395 milyon iken, tahminî giderler toplamı 21 milyar 512 milyondur. Yâni açık 1 milyar 117 milyondur. Bunu açıklamaksa çok kolay bir iş olmadığı gibi, denkleştirmesi de oldukça zordur. Yıllık program içerisinde gösterilen bütçe açığı 500 milyondur. Fazla tahminlerde 1 milyar 117 milyon olduğuna göre, bütçe açığının toplamı 1 milyar 600 milyondur.

Fakat asıl tehlike bütçe açıklarından çok, yatırımların hangi alanlardan kısılacağıdır. Çünkü, hükûmet bütçeyi denkleştirmek için bütçenin belli bölümlerinden kısıntılar yapacaktır. Onun için en büyük tehlike halka dönük yatırımlardan sağlık ve eğitim hizmetlerinden kısıntı yapılmasıdır.

Personel Kanununun durumu

1968 bütçesinin beklenen en önemli özelliklerinden biri Personel Kanununun mâli hükümlerinin yürürlüğe girmesiydi. Fakat bu gene geri bırakıldı. Sadece «personel reformu için» kullanılmak üzere 400 milyar lira ayrıldı.

Bu açıklamalar göstermektedir ki, bu yılın bütçesi hazırlanırken ön tahminlere varılamamıştır. Ayrıca yatırımların gereken hizmetlere yönelmediği açık bir gerçektir. Bunun sebebi, yöneten hükûmetlerin halkın çoğunluğunu meydana getiren işçi ve köylülerden meydana gelmemesidir. Yoluysa bu büyük kitlenin devlet yönetimini almak için kendi sınıflarından kişileri oyla iş başına getirmeleriyle kabildir. Ancak o zaman yatırımlar sağlık ve eğitim hizmetlerine yönelir.

İşçiler birleştikleri zaman onları haklarını elde etmekten hiçbir kuvvet alıkoyamaz.

Metaşlı işçiler Metal İşe gereken cevabı âdil Türk Adliyesiyle birlikte verdiler

İzmir'de 780 işçinin çalışmakta olduğu Metaş fabrikasında kanunsuz bir oyun oynamağa kalkan Metal-İş Sendikası İzmir İş Mahkemesinin aldığı kararla gereken cevabı almıştır. Metal-İş Sendikası yöneticileri Toplu sözleşme çağrı hakları varmış gibi çağrıda bulunarak Türk İşçisini ve Adliyesini yanıltmağa çalışmışlardı. Ama yaptıkları çağrının usulsüz olduğu Türk Adliyesi tarafından ortaya konarak Toplu sözleşme hakkı Maden İş sendikasına verildi.

Konu, 967-97-98 sayılı kararda şöyle açıklanmaktadır. «Yetki konusu Maden-İş'in ilân tarihindeki işçi sayısına göre halledilmelidir. Bölge Çalışma Müdürlüğündeki dosya münderecatına nazaran 11.11.1967 ve 16.11.967 tarihlerinde işyerlerinde çalışan 779 işçinin 726'sı, 5.12.1967 tarihinde 780 işçiden 743'ü Maden-İş Sendikası üyesi bulundukları tesbit edilmiştir. Bu suretle işçilerin çoğunluğunun Maden İş tarafından temsil edildiği anlaşılmıştır.. Bu sebepten 275 sayılı kanunun 7. maddesindeki açık hükme göre toplu görüşme ve sözleşme yapma yetkisi Maden İş Sendikasna verilmiştir.»

Bu yetkinin Maden-İş Sendikasına verilmesi ve kararın kesinlik taşıması işçiler arasında büyük bir sevinçle karşılanmıştır.

İşçiler yarınlarının garantisi için Anayasanın kendilerine verdiği hakka dayanarak gösteriler düzenlerler.

NESTLEDE GÖRÜŞMELER SONA ERİYOR

Gıda - İş Sendikasıyla Nestle çikulata ve şekerleme fabrikası arasında yapılmakta olan Toplu İş sözleşmesi sona ermek üzeredir. İşçiler için yeni sosyal hakların elde edildiği sözleşmede ayrıca ücret artımı da elde edilmektedir.

Yakın bir tarihte sona ererek imzalanacak olan sözleşme, işçiler tarafından ilgi ile beklenmektedir.

Basın - iş Başkanı ibrahim Güzelcenin veda mesajı

Türkiye Basın İş Sendikası Genel Başkanı İbrahim Güzelce çalışma gücünü ve bilgisini arttırmak amacıyla görevinden ayrılarak **Almanya nın Berlin şehrindek** Telgraf Gazetesine mürettip olarak gitmiştir.

Görevinden ayrılırken bir bildiri yayınlıyarak işçilere hitap eden Güzelce gidiş nedenlerini şöyle sıralamaktadır.

«Sevgili arkadaşlarım ve saygıdeğer dostlarım,

Sizlerden, gözüm arkada kalmadan, bu şartlar altında ayrılıyor ve sizlere veda ediyorum. Şuna tereddütsüz inanıyorum ki Güzelce olmasa da, toplumcu [illegible] ve işçi sınıfından yana yaşantısı ile Basın İş Sendikası, mutlaka daha iyi günlere erişecektir. Çünkü onun basın

(Devamı 2. sayfada)

Turizm iş Sendikası Arifiyede grev kararı aldı

Turizm İş Sendikası Sakarya Şubesi ile Arifiye İlköğretmen Okulu arasında yapılmakta olan toplu iş sözleşmesi sırasında taraflar arasında ihtilaf çıkmıştır. İhtilafın halli için tarafsız aracıya gidilmiye karar verilmiş, fakat okul idaresi tarafsız aracı göstermemiştir. Bölge Çalışma Müdürlüğünde yapılan bu toplantıya okul idaresinin katılmaması üzerine sendika grev kararı almak zorunda kalmıştır.

Alınan kararın uygulanması için gereken kanunî süre beklenmektedir.

MERSİNDE TOPLU SÖZLEŞME

Türkiye Maden - İş Sendikası ile Mersin'de kurulu «Levla[illegible]» Kam[illegible] montaj sanayii fabrikası arasında iki [illegible] bir Toplu İş Sözleşmesi [illegible]

(Devamı 3. sayfada)

Üretim ve tüketim malları nedir?

Avukat İbrahim TÜRK

Emek ve Üretim: Emek, insan vücudundan meydana gelen üretimde (istihsal) kullanılan bir maldır. Üretimde; emek ve üretim araçları yoluyla mal elde etmektir. Üretim yapabilmek için ilkin emeğe ihtiyaç vardır. Emek olmadan, malın hangi cinsi olursa olsun, üretimi yapılamaz.

Üretim yaparken bazı araçlar da kullanırız. Bu araçların bazıları bizim üretim gücümüzü çoğaltır. Üretim yaparken gücümüzü çoğaltan araçlara üretim araçları deriz. Üretim araçları verimliliğini arttırırlar. Örneğin: çapa ile tohum ekmeye çalışan çiftçi 5 saatte yaptığı işi, traktörle 30 dakikada yapar. Burada traktör, çiftçinin emeğinin verimini arttırmış, ona 4.5 saat zaman kazandırmıştır. Ayrıca, toprak daha iyi işlendiğinden de kısa zaman içinde elde edilen tarım ürününün de geliri çoğalmıştır. Bu örneği, sanayi alanında da tekrarlayabiliriz. Kol desteresi ile 5 saatte kesilen keresteler, motorlu hızarla bir saatte kesilebilir. Kapitalist kol desteresi ile çalışan işçiye 20 lira ücret verip bir ton kerestenin kesimini sağlattırırken ayni ücreti, hızarla çalışan işçiye verdiği zaman 5 ton kereste kestirmiş olur. Böylece de 5 saatlik verimi 4 kere artmış olur.

Üretim Araçları: Demek üretim yaparken bir araca ihtiyacımız vardır. Toprak, makina büyük üretim araçlarıdır. Bunların yanında, çapa, kazma, saban, traktör, yaba, batöz, çeki hayvanları, sanayi yapıları, otobüsler trenler, gemiler, madenler hep birer üretim araçlarıdır.

Üretim araçlarının bazıları daha işe yarar hâle gelmemişlerdir, hamdır. Pamuk, toprak, orman, maden gibi.

Bazı üretim araçları hemen üretimde kullanılır, yapılmış haldedirler. İş âletleri, makinalar gibi.

Üretimde kullanılan bazı araçlar daha vardır. Bunlar aslında üretim araçları gibi değildirler. Ama üretim araçlarının kullanılmaları için mutlaka gereklidirler. Makinaların konduğu fabrika, binalar, depolar, limanlar, garajlar, istasyonlar, hangarlar, yollar gibi..

Üretim Araçlarının Özellikleri: Üretim araçları, insanların doğrudan doğruya ihtiyaçlarını gidermeye yaramazlar. Tüketim mallarının elde edilmesi için kullanılırlar.

Üretim malları birden bire ya da kısa zamanda yok olmazlar, uzun ömürlüdürler. Tüketim malları, kullanılarak ortadan kalkar. Pirinç yenir biter, dikiş makinası pirinç niteliğinde değildir.

Yabancı sermaye yatırımlarının büyük bir kısmını tüketim mallarının üretimine yatırmaz, yani üretim malları sömürgeciliğin hoşlanmadığı mallardır. Yurdumuzdaki sanayiin büyük bir kısmının tüketim malları yapmış olması bir tesadüf değildir.

Üretim malları, belli kişilerin mülkiyetinde oldukları zaman büyük sömürge aracı olurlar. Toprak, maden, makinalar gibi.

Üretim araçları sahiplerini politik iktidarı da ellerinde tutmaya zorlarlar. Ekonomik güç sahipleri politik iktidarı da ellerine geçirdikleri zaman uygulanan demokrasi, biçimde bir demokrasi olur, gerçekte değildir.

Üretim araçlarının belli ellerde toplanması ulusal verimin artmasına da engel olur. Hiçbir iş.. kendine ait olmayan üretimde kazancı kendine olan üretimden fazla çalışmaz ve verimli olmaz. Makinanın, toprağın ürünü üretenlerce, emekleri oranında, paylaşıldığı zaman, verim artar.

Üretim araçları kalıcı oldukları için, miras yoluyla başkalarına geçerler. Taşıdıkları ekonomik değeri, çok zaman hiçbir toplumsal değeri olmayanlara aktardıkları için, bir soylular (asiller) hâkimiyetinin kurulmasına yardım ederler.

Üretim araçları belli kişilerin elinde toplandığı zaman orada ekonomi plânlaması başarılamaz. Yabancı sermaye gibi, özel üretim mallarının sahipleri de dizgin altına girmek istemezler. Esasen, kanunları kendileri yaptıkları, uygulamayı da iktidarları yerine getirdiği için zorlanmaları da söz konusu değildir.

Aslan payını daima üretim araçlarına sahip olanlar alırlar. Adaletli, ulusal bir bölüşme gerçekleşmez. Politik iktidar de ellerinde olan bu kişiler aldıkları oranda vergi de ödemezler. Vergilerin ağırlığını ücretle geçinenler çekerler. En iyi eğitim görme olağanı da üretim araçlarına sahip olanların elindedir.

Üretim araçlarını ellerinde tutanlar bir sınıf meydana getirirler. Bu sınıfa burjuva sınıfı denir. Burjuva sınıfı, işçi sınıfının daima işverenidir.

Tüketim malları: Tüketim malları kısa zaman içinde ihtiyaçlarımızı doğrudan do[illegible] gideren mallardır. Yiyec[illegible] giyecekler, içecekler, yakılaca[illegible] hep tüketim mallarıdır. Bu[illegible] üretim malları gibi ekon[illegible] politik ve toplumsal değerleri [illegible] değildir.

Sonuç: Üretim araçlarının ücretliler üzerindeki olumsuz etkilerini, ulus ekonomisi içindeki zararlarını giderebilmek için: onların birer sömürme ve baskı aracı olmalarının önüne geçilmelidir. Demokratik yollardan sosyalist metotla çalışarak soruna çözüm yolu bulunabilir.

Gıda - iş ile un değirmenleri arasında çıkan uyuşmazlık

Gıda İş Sendikasıyla altı un değir meni arasında bir süre önce başlıyan Toplu İş Sözleşmesi uyuşmazlıklardan dolayı tarafsız aracıya gitmiştir. İstanbul'da bulunan un değirmenlerinin tamamının sayısının sekiz olduğu gözönünde tutulursa olayın aracıda çözüme yönelmemesinin sonuçlarının şehri ekmeksiz bırakacağı anlaşılır. Bu sebepten taraf sız aracı döneminde işverenlerin daha anlayışlı davranarak kazandıkları büyük kârlardan bir kısmını işçilerine dağıtmayı kabul etmeleri beklenmektedir.

Tarafsız aracı olarak sendika Celâl [illegible]ayar'ı işveren sendikası Fettah Barın'ı teklif etmişler üçüncü tarafsız aracı olarakta Ekmel Zadil seçilmiştir.

Bir seminer

Nato'dan ayrılıp ayrılmıyacağımızın kararını vereceğimiz 1968 yılına girdiğimiz şu günlerde Gençlik Teşkilâtları bu konu ile ilgili çalışmalar yapmaktadırlar.

Meselenin kamuya aktarılması için bir çok konferanslar ve açık oturumlar düzenlenmekte ve afişler hazırlanmaktadır. Türk gençliğinin önemli bir kısmı bu konuda Nato'dan ayrılmak gerektiğini ortaya koymağa çalışmaktadırlar.

Yüksek Teknik Okulu Talebe birliği bu konuyla ilgili olarak 6-OCAK1968 günü İstanbul Öğretmenler Sendikası Şube lokalinde başlıyacak olan bir seminer düzenlemiştir. Seminere partileri adına Behice Boran Aydın Yalçın ve Hayrettin Uysal katılacaktır. 11'ine kadar devam edecek olan seminere ayrıca yazar İlhan Selçuk ile tabii senatörlerin sözcüsü Mucip Atakl'da çağrılmışlardır.

Seminerin son günü bir açık oturumda bütün konuşmacılar bir araya gelecektir.

YURT DIŞINDA ÇALIŞAN IŞÇILER BUROSU: Bir süreden beri Başkan Vekili Şinasi KAYA tarafından incelenen yurt dışında çalışan işçiler mes'elesi, bir büro kurularak ele alınmıştır. Teşkilâtlanma Dairesi Başkanlığına bağlı olarak çalışacak olan bironun başına teşkilâtlanma uzmanı Nurettin ÇAVDARGIL getirilmiştir.

UZELDE SÖZLEŞME BAŞLIYOR

Topkapı'da bulunan Uzel Limited Şirketi ile Maden - İş Sendikası arasında (üçüncü) dönem Toplu Sözleşme hazırlıkları başlamıştır 8.1.1968 tarihinde görüşmelerin başlıyacağı iş yerinde 900 işçi çalışmaktadır.

Kimya iş Grevinde Yeni Bir Olay

ANKARA

Kimya - İş Sendikası'nın 18 Ekim 1967 günü, Sincanköy'deki Atom Boya ve Kimya Fabrikası'nda başlattığı grev, başarı ile devam etmektedir.

Lili sabun tozu ve 404 zamkı yapan fabrikada, 17.12.1967 pazar günü, bir kazan patlaması olmuş ve işveren yüz bin liraya yakın zarara uğramıştır.

İşverenin bekçileri fabrikada olmalarına ve dışarıdan kimseyi içeri sokmamalarına karşılık, İşveren Özdemir Yarar, olayın bir sabotaj olduğunu iddia etmiştir. Sincanköy Bucak Müdürü de, işverenden taraf çıkarak işçileri suçlamış, çıkan tartışma sonucu taraflar birbirlerini adalete vermişlerdir.

Savcı, iki grev gözcüsünün tutuklanmasını istemişse de, Avukat Sina Pamukçu'nun savunmaları sonucu, vargıç duruşmaların tutuksuz olarak yapılmasını kararlaştırmıştır.

İşçiler tam bir dayanışma halinde, greve devam etmektedirler.

Bir birleşme

ANKARA

DİSK üyesi, Türkiye Turizm Sendikası ile Ankara'da kurulan Türkiye Büyük Oleyis Sendikası'nın birleşmeye karar verdikleri öğrenilmiştir.

İki sendika yöneticilerinin yaptıkları anlaşmaya ve imzaladıkları protokola göre, bu birleşme şu yönde gerçekleşecektir:

1 — Ankara merkezli Türkiye Büyük Oleyis Sendikası, DİSK'e katılma kararı alacaktır.

2 — DİSK bu sendikanın başvurusunu kabul ederse iki sendika DİSK Genel Kurulu'nun belirliyeceği yolla birleşeceklerdir. İsim, genel merkezin bulunacağı şehir, birleşmenin biçimi ve öbür ayrıntılar DİSKtarafından kararlaştırılacaktır. Her iki sendika yöneticileri, DİSK'in vereceği karara uymayı, şimdiden kabul etmişlerdir.

ÇÖZÜLMELER

ANKARA

Türk İş'e bağlı Basın - İş Sendikası, Ankara'da çözülüp dağılmaktadır.

Bu sendikanın Ankara Şubesi Başkanı Erbil Arsal (Banknot Basımevi işçisi) ve İkinci Başkan Yardımcısı Cemal Öztürk, bu görevlerinden istifa etmişlerdir.

Bu iki yöneticinin istifalarının, bazı çözülmelerin de izliyeceği belirtilmektedir.

İsmet Demir Uluç Ankara'da

ANKARA

Maden - İş 2. Bölge Temsilciliğine, daha önce İzmir'de görev yapan ve aynı zamanda DİSK İzmir Bölge Temsilcisi olan İsmet Demir Uluç atanmıştır.

Ankara'da yoğun bir çalışmaya girişen ve işyeri temsilcileri, lokal yöneticileri ile birbiri ardı sıra toplantılar düzenleyen Uluç, Maden - İş'in Ankara'daki örgütüne yepyeni ve güçlü nitelik kazandırmaktadır.

Bir basın işçisi tazminat alıyor

1966 yılında Ran - Dekal sanayi işverinden sendikal faaliyet yaptığı iddiası ile çıkartılan Muammer Cimbarcı, mahkemede tazminat hakkı elde etmiştir.

Sendikanın baştemsilcilerinden ve yönetim kurulu üyesi olan Cimbarcı, işten çıkartıldığında, Basın - İş Sendikası, 21 Asliye Hukuk Mahkemesinde dâva açarak, üç kat tazminat talebinde manın, kanunlara aykırı bulunmuştu. İşten çıkart olarak yapıldığını ileri süren sendika avukatları, bunu ispat ederek tazminat taleplerini gerçek leştirmişlerdir. Buna göre, Muammer Cimbarcı, Ran - Dekal sanayiinden 8 bin lira civarında bir tazminat alacaktır.

Gıda İş İzmir ve Samsunda teşkilâtlanıyor

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu üyelerinden Gıda İş Sendikası, yeni teşkilâtlanma hareketlerine başlamıştır. İzmir'de şube açarak Meşrubat Sanayii işverinde Toplu İş Sözleşmesi çalışmalarına başlamıştır.

Ayrıca Samsun'da da bir şube açan Sendika teşkilâtlanma hazırlıklarına devam etmektedir.

Ankara Basın İŞ sendikası telâş içersinde

Son aylarda Türkiye Basın İş Sendikasının hızlı gelişmeleri karşısında, Ankara Basın İş Sendikası telâşa düşmüştür.

DİSK'e bağlı Türkiye Basın İş Sendikasının başarılarını önlemek için harekete geçen sendika, özellikle Devlet işyerlerinde baskıyı arttırmaya çalışmaktadır. İşveren temsilcileri ile yapılan anlaşmalar sonunda yapılan bu baskı hareketleri de işçilerin bilinçlenmesini hiçbir zaman için önlemeye kâfi gelmiyecektir.

Çok kısa bir dönem içerisinde Bantnot Matbaası ve Ziraat Vekâleti Matbaalarından çıkarılan işçi sayısı 30'a yaklaşmıştır. Çıkartılan işçilerle yakından alâkalanan Türkiye Basın İş bu işçilerin haklarını sonuna kadar arayacaktır.

İşyerlerinde, işveren vekilleriyle temasa geçen sendika yöneticileri, yapılan baskıların Anayasa ve kanunlara aykırı olduğunu kendilerine anlatmışlardır.

Olaylar, böyle sürerse işçilerin haklarının korunması için birçok tazminat dâvası açılacaktır.

BİR KÜÇÜK ŞAKA

IŞVERENIN KALKINMA REÇETESİ

Pendik'te fabrikası olan bir işveren, işçilerle birlikte katıldığı bir toplantıda işçilere kolaylık (!) olsun diye; nasıl zengin olduğunu anlatmış: «Ben, 1935 yılında bir lira yevmiye ile işçiliğe başladım. Bugün, şu gördüğünüz fabrikanın sahibiyim. İşçilikten yetişmiş olduğum için, işçinin halinden anlarım.» demiş. İşçilerden biri dayanamayıp sormuş: «Peki, bu başarınızın sırrı nedir?» «Ben viski içmem» demiş, bizim patron.

İşçiler biraz şaşırmışlar, ama pek üstüne gitmeyip anlatacaklarını dinlemeğe koyulmuşlar. Patron yıllar yılı Türkiye'nin plânlamasını yapmağa çalışanlara büyük kaynak olacak kalkınma programını sunmuş. Biz de işçi kardeşlerimize yardım (!) olur diye aynen sunuyoruz.

«Yemek yemeyin.
Giyinip, gezmeyin.
Yatıp, uyumayın.
Çalışın, çalışın, çalışın.
Kırk yaşından evvel evlenmeyin.
Ömrünüz yeter de ölmezseniz, mutlaka zengin olursunuz.»

EMAYETAŞ IŞÇILERI HAKLARINI KAZANDI

Üç yıl önce bir grev neticesi işverene kabul ettirilen Emayetaş sözleşmesine işveren riayet etmemiş ve sözleşmenin gerektirdiği zamları, kanunî asgarî ücret üzerinden değil de, işçilere ödediği ücretler üzerinden tatbik etmişti. Bunun neticesi, üyelerimize noksan tediyelerde bulunmuştu. Bu şekilde eksik ücret ödenen 110 üyemiz adına açılan dâvalardan 45 tanesi üyelerimiz lehine neticelenmiş ve iki üyeye eksik ödenen son 2.5 yıla ait ücret farkları verilen kararın Temyizce de tasdiki üzerine mahkeme kararları icra yolu ile infaz edilmiştir. Üyelerimiz, paralarını almışlardır.

KIBRIS ÜZERİNDE BİR AÇIK OTURUM

18 Aralık 1967 günü İstanbul Teknik Üniversitesi ve Teknik Okulu Talebe Birlikleri tarafından Spor ve Sergi Sarayında bir açık oturum düzenlenmiştir.

(Antiemperyalist Kıbrıs Stratejisi ne olmalıdır?) konulu açık oturuma konuşucu olarak aydınlar ve parti temsilcileri katılmıştır.

Oturumun ilk konuşmasını yapan yazar Halûk Tansuy, meselenin bugüne kadar geçirdiği dönemleri anlatmıştır. Daha sonra partileri adına sözcü olarak katılan Cumhuriyet Halk Partisi'nden Turan Güneş, Millet Partisi'nden Abdülhak Kemal Yörük ve Türkiye İşçi Partisinden Behice Boran görüşlerini açıklamışlardır.

Parti temsilcilerinden sonra konuşan yazar İlhan Selçuk ve Doçent İdris Küçükömer, Kıbrıs politikasında bağımsızlığın şart olduğunu belirterek, NATO'dan ayrılmanın gereğinden söz etmişlerdir.

Doçent İdris Küçükömer Kıbrıs politikasının ancak ekonomik bir bütünlük içerisinde ele alınarak çözülebileceğini belirtmiştir.

Basın - İş Başkanı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

da bulunan bugünkü kadro buna yeterlidir. İşte bu yeterlilik inancının getirdiği güvenle yıllarca önce yarım bıraktığım bir işe yöneliyorum. Bu aynı zamanda mesleğime de geri dönüşüm oluyor. Londra'da yapılan son IGM kongresinde lisan öğrenmeyi yarım bırakmanın büyük acısını duydum. Dünya olaylarını batıl kaynaklara başvurarak incelemek, yabancı meslektaşlarımla gerektiği şekilde tartışabilmek, son teknolojik gelişmeleri yerinde görüp öğrenmek istiyorum. Bu sebeplerden siz çok sevdiğim kardeşlerimden bir süre ayrı kalacağım.»

BİRAZDA RAKKAM

ASIM ŞARP

Devlet Plânlama Teşkilâtının bir raporuna göre; Türkiye'de gelir bakımından BEŞ TABAKA vardır. Üst, üst orta, orta, orta alt, alt tabakalar deniyor bunlara...

Bu rapora göre toplam nüfusumuzun yüzde doksan altısı, millî gelirin yüzde 72'sini almaktadır. Toplam nüfusun yüzde 4'ü de millî gelirin yüzde 28'ini almaktadır. Yâni, nüfusumuzu 30 milyon, millî gelirimizi de 60 milyar olarak kabul edersek 28 milyon 800 bin kişi yılda 1500'er lira millî gelir payı almaktadır. 1 milyon 200 bin kişi de yılda ortalama olarak 14.000'er lira millî gelir payı almaktadır.

Bir de TABAKALARA bakalım;

Alt tabaka, millî gelirin yüzde 4,5'unu alır.

Orta Alt Tabaka, millî gelirin yüzde 8,5'ini alır.

Orta tabaka, millî gelirin yüzde 11,5'ini alır.

Üst orta tabaka millî gelirin yüzde 18,5'ini alır.

Üst tabaka ise millî gelirin yüzde 57'sini alır.

Yâni alt tabakanın aldığı pay, üst tabakanınkinden 12 - 13 kat daha azdır.

Tarım alanına bakınca..

Bir de tarım alanına bakalım:

Raporda açıklanan şudur:

1963 rakamlarıyla tarım kesiminde arazi dağılımı bakımından 1 milyar 144 milyon liralık vergi kaynağı vardır. Tarım kesiminde üretim bakımından ise 986 milyon liralık vergi kaynağı bulunmaktadır.

1963'te toprak dağılımı bakımından 226 bin 533 vergi mükellefi olması gerekir. Üretim bakımından ise 407 bin 113 mükellef olması lâzım.

Fakat rakamlar şunu göstermiştir:

Vergi mükellefi olarak ortaya sadece 13 bin 921 kişi çıkmıştır.

Tarım kesiminden 1963'te sadece 24 milyon 500 bin liralık vergi alınmıştır.

Acı sonuç:

Acı sonuç şu oluyor:

Hükûmet, tarım kesiminde 961 milyon 500 bin liralık vergiyi almıyor, almaya yanaşmıyor. Dahası var: Tarım kesiminde 393 bin 192 kişi vergi ödemiyor.

Ve Türk Kooperatifçiler Kurumu Genel Müdürü Celâl Uzel açıklıyor:

«Türkiye'nin yüzde 75'i köylü ve çiftçi olduğu halde bu nüfusun yüzde 40'ının toprağın yalnız yüzde 6.5'ine sahip olması ve bu tarımsal nüfusun yüzde 48'inin ortalama yıllık gelirin 440 Türk lirası gibi acınacak bir miktarda bulunması, şartların bizleri ülkemizdeki toprak dağıtımını makûl bir düzeye getirmeğe ne kadar zorladığını göstermektedir.»

Bir rakam daha:

Rürriyet Gazetesinin tesbit ettiğine göre, (2 Aralık 1966) gereğince beslenebilmek için günde 750 kuruş gerekli. Yâni bir yıl 365 gün olduğuna göre, yılda yalnız yemek için bir kişinin 2737 lira 50 kuruşa ihtiyacı var. Oysa fert başına düşen millî gelir yılda 1600 liradır 28,5 milyon insan için. Demek ki, normal bir gıda bile almak mümkün değil bu düzende....

Vergilere gelince..

Bilirsiniz, dolaylı ve dolaysız (doğrudan doğruya) vergiler vardır. Dolaylı vergiler, zengin, fakir, varlıklı varlıksız ayrımı gözetmeden eşit olarak alınan vergidir. Milyonlarca lira kazanan da, ayda 350 lira kazanan da aynı dolaylı vergiyi öder. Dolaylı vergiler ne kadar azalırsa ve bu vergiler millî gelir artışından ne kadar geride kalırsa, o memlekette vergi adaletine doğru gidildiği görülür. Türkiye'mize gelince, Afyon Milletvekili Murat Öneri'in yazdığına göre (ULUS, 6 Ocak 1967) 1960 öncesi siyasi iktidarı dolaylı vergiler, millî gelirden daha fazla hızla arttırma taraflısı olmuştur. 1960 sonrasında ise, dolaylı vergiler millî gelirden daha az artmıştır. Ancak 1967 bütçesiyle 1960 öncesi vergi siyasetine dönülmüştür.

«Dolaylı vergilerin, kalkınma hızından da fazla bir hızla arttırmanın anlamı açıktır. Kamu hizmetlerinin yükü, yâni ağırlığı kazananın omuzuna yükletilmekte ve fakat varlıklı olsun, yoksul olsun, bütün halktan aynı vergileri alma yolu seçilmektedir. Hem bu vergiler, tahsildarsız ve acısı duyulmadan toplanıvermektedir. Böylece bir yandan halk omuzundaki ağırlığın vergiden dolayı arttığını bilmiyecektir; öte yandan vergi ödemekten hiç hoşlanmıyan yüksek kazanç sahiplerinin gönülleri hoş edilecektir.

Sosyal ve ekonomik durum

Milletvekili Selâhattin Hakkı Esatoğlu Ulus'ta Millî Gelirle ilgili bir makalesinde şu sosyal gerçeğe değiniyor: (ULUS, 27 Mart 1967).

«Siz bilir misiniz ki, Türkiye'de 3 milyon 787 bin aile, yâni 23 buçuk milyon insan, 500 ilâ 10.000 lira arasında millî gelirden pay almaktadır. Bu, toplam ailelerin yüzde 73'üdür Ve bu yüzde 73, yâni nüfusun dörtte üçü, toplam gelirin yüzde 34'ünü, yâni aşağı yukarı üçte birini alıyor. Yekûn 18 milyar, 432 milyon lira.

(Devamı 3 üncü sayfada)

H E Y

Sizlere sesleniyorum
Yerin altından, metrelerce altından
Bu benim sesimdir, iyi dinleyin
Taş karanlıklardan, kömür karanlıklardan.

Maden işçisiyim hey,
Ellerim kömür kokar
Güneşi bilmem güneş varken
Toprak altlarında yaşarım
Benim dünyam kömür renginde bir gecedir
Işığı olmayan .

Çok uzağınızdayım şimdi görmediğiniz
Sesimi duymadığınız yerlerden
Bu şarkı benim şarkımdır,
Gecesi ve gündüzü başka
Bir Türkiye'yi söyleyen.

Selâm gönderemem sizlere
Daha doğmadım,
Doğmadan öldüm
Ben karanlıkları ve yaşamayı
Hergün onbir liraya satın alan.

En güzel yaşarsınız siz o yerlerde
Odalarınız bol dumanlı
Buz dolaplarınız, içinde sularınız
Pencerelerden giren özgür havalarınız
Korkunç gözlerimdeyken Türkiye
Engüzel masallarda uyur çocuklarınız.

Kömür çıkarırım derinliklerinden toprağın
Yaşamak veririm sizlere,
Üşümezsiniz evlerinizde
Çalışır vapurlar, trenler, fabrikalar
Yorgun ellerimde.

Yeni birşey yoktur ötesinde gecelerimin
Bakmayın buraya,
Yaşadığınız mutlu günlerden
Kurak geçiyor gözleriniz
Sonra ağlayan çocuklarım geçiyor önümden.

Kömüre bakmaktan karanlıktır gözlerim,
Görsem en karanlığımı ışıklarınızdan
Bir başka sesinizde uyansam,
Ölümü en güzel rengine boyasanız.
En güzel şarkılar olsa dudaklarınızda
İşte o zaman,
Ben mutlu bir Türkiye.

Maden işçisiyim hey,
Altmış kuruş için kurşunlanan
Damarlarında dolaşan kömürle
Damarlarında dolaşan kömürle
Ölerek zafer kazanan.

AHMET ARMAN

İşçi Sendikası üyeliği ve temsilciliğinin teminatı

Av. Alp SELEK

Bu mevzuda bizi yazı yazma zorunluğuna götüren sebep, son zamanlarda bazı işverenler tarafından, sendikal harekete karşı bilinçli şekilde girişilen müdahaleler olmuştur.

Anayasamız en geniş şekilde sendikalaşma hürriyetini nizamlamıştır. Fakat bu mevzuuda çıkarılan 274 Sayılı Şendikal Kanunu bazı müeyyideler getirmiş olmakla beraber, bunların kısmen yetersiz olması (para cezası), açılan dâvâların süratle neticelendirilememesi ve işçilerin kanunlardaki haklarını bilmemeleri, bazı işverenleri cesaretlendirmekte, işçilerin sendikal hareketlerini baltalamak için ellerinden geleni yapmaktadırlar.

Emekçilerin en iyi günleri, kendilerinin ve ülkenin sorunlarını öğrendikleri seminerlerdir.

Bu tip işverenlerle mücadele için bütün işçileleron, dele için bütün işçilerin, Anayasa ve kanunlardaki haklarını kelime kelime öğrenmeleri ve bu haklarının mücadelesini son güçlerine kadar yapmaları şarttır.

İnsanlar, bazı insanlar tarafından mağlup edilir ve bu kimselerce hem maddî hem manevî sömürülürler. Bu ekseriyetle kuvvetlinin kuvvetsizi, zazen de kuvvetsizin, kuvvetini bilmeyen kuvvetliyi, sömürmesi şeklinde olur.

Türkiyemizde, Anayasamızın açık hüküml... ye tersiz de olsa, bu mevzudaki kanunlara rağmen, işçiler bazı işverenler tarafından insafsızca sömürülmektedirler. Bunun başlıca sebebi, işçi sınıfının kendi hedefini ve gücünü bir tüm olarak bilmemesindendir.

İşçi sınıfının en mühim hedefi, sömürülmeyi ortadan kaldırmaktır. İşçi sınıfı bir bütün olduğu ve sınıf bilincine vardığı nisbette de bu hedefini gerek T. B. M. M. de gerekse sendikaları vasıtasiyle yerine getirebilecek güçtedir. İşçi sınıfının T. B. M. M. ne girip haklarını sağlam teminata bağlıyıncaya kadar bugünkü kanunlarla da günlük mücadelesini yapması mümkündür.

Halkın bizzat oy kullanacak kabul ettiği Anayasamızın Sendikalaşmayı tanzim eden 46/1. madesi aynen, «Çalışanlar ve işverenler önceden izin almaksızın, sendikalar ve sendika birlikleri kurma, bunlara serbestce üye olma ve üyelikten ayrıl ma hakkına sahiptir» demektedir.

Böylece Anayasamız en geniş mânada sendikaları kurma ve selndikalara üye olma serbestliğini tanımıştır.

274 Sayılı Sendikalar Kanunun 19, 20 ve 31/3. maddeleri işçi sendikası üyeliği ve temsilciliğinin teminatını nizamlamaktadır.

19. Maddenin 1. bendinin 1. fıkrası işçilerin işe alınırken tabi tutulamıyacakları şartları nizamlamıştır. Bu fıkraya göre, işçiler işe alınırlarken:

a — Sendikalara girmemeleri,
b — Muayyen Sendikaya girmeleri veya girmemeleri,
c — Girdiği sendikadaki üyeliğinin muhafazası veya girmiş bulunduğu sendikadan ayrılması,

Şartına bağlı tutulmıyacak ve hizmet akitlerine bu gibi şartlar konulamıyacaktır.

19. Maddenin 1. bendinin 3. fıkrası, iş akdi devam eden bir işçinin sendikal faaliyet bakımından haklarını nizamlamıştır. Bu fıkraya göre, işveren bir sendikaya üye olan işçilerle, sendika üyesi olmıyan işçiler ve ayrı sendikalara üye olan işçiler arasında (Toplu iş sözleşmesinin kanuna uygun hükümlerinin dışında),

a — İşçi alınmasında,
b — İşin sevk ve dağıtımında,
c — İşçinin mesleki ilerlemesinde,
d — İşçinin ücreti, ikramiyesi ve primleri, sosyal yardım haklarında,
e — Disiplin hükümlerinin uygulanması vesair hususlara ilişkin hükümlerin tatbikinde
f — Çalıştırılmaya son verilmesi bakımından,

Herhangi bir ayırım yapamıyacaktır.

Yine 19. maddenin 2. bendine göre, gerek iş saatleri dışında, gerekse işverenin rızasiyle iş saatleri içinde, işçi teşekküllerinin faaliyetlerinden dolayı, işçiler işlerinden çıkartılamıyacak veya herhangi bir sebeple farklı muameleye tabi tutulamıyacaklardır.

İşverenler, yukarıda gördüğümüz hallere aykırı hareket ettikleri takdirde 2 türlü müeyyideyle karşı karşıya kalmaktadırlar.

1 — 274 Sayılı Kanunun 30/3. maddesi gereğince Asliye Ceza Mahkemesinde işveren aleyhine amme dâvası açılacak, 500 ilâ 2500 lira arası ağır para cezasına mahkûm edilecektir.

2 — 274 Sayılı Kanunun 19. ve 20 maddeleri gereğince tazminata mahkûm edilecektir.

a — Sendika üyesi bakımından:

19. maddenin 3. bendine göre, işçinin İş Kanunu ve sair konulara göre haiz olduğu haklar saklı kalmak şartıyla, işveren, o işçiye ücretinin bir yıllık tutarından az olmamak üzere tazminat ödiyecektir.

b — Sendika temsilcisi bakımıdan:

Sendika temsilcisine (Baş temsilci, temsilci, işyerinde çalışan Başkan, Yönetim Kurulu üyesi, Haysiyet Divanı üyesi ve denetciler), işverenin, 19. madde hükûmlerine aykırı hareket etmesi halinde, temsilci, sendika üyesi olarak, a - bendinde gördüğümüz müracaatı yapabilecektir. Temsilci bunun dışında, eğer iş akdi fesh edilmişse, (aynı kanunun 20. maddesine göre, 30/3. maddeye göre açılacak ceza dâvası neticesinde, işveren mahkûm olup, bu mahkûmiyet kesinleşmişse) kesinleşma tarihiden itibaren 1 ay içinde, yazı ile işverenden iş istemesi halinde, fesh edilen hizmet akdi, yürürlükten kalktığı tarihe kadar (fesh tarihi) geriye yürümek şartiyle, yeniden kendiliğinden yürürlüğe girecektir. Yani aradan geçen zaman, kıdem ve ihbar müddetlerinin hasabında nazara alınacak ve akdi hiç fesh edilmemiş sayılacağından, arada geçen zamana ait ücretler işverenden talep edilebilecektir.

Fakat yukarıda belirttiğimiz hakların alınabilmesi herşeyden evvel haksızlığı ispat etmekle mümkündür. Bu da ancak işçilerin dayanışmasiyle mümkün olabilecektir.

İşten atılmak korkusu, maalesef bu dayanışmayı her zaman mümkün kılmamaktadır. Bu tip işverenlerden korkmamak lâzımdır. Korktukca bunların yapamıyacağı kötülük yoktur.

Her işçi, kendisine sendika mevzuunda baskı yapan işverenin kanun nazarında suçlu bir kimse olduğunu gayet iyi bilmelidir. İşçinin çoluğuna ve çocuğuna götürebileceği bir lokma ekmeğe bile göz diken bu tip işverenlere insan olarak bile hürmet etmek caiz değildir. Bu işverenler, Anayasa düşmanı oldukları gibi, insan düşmanıdırlar da.

İşçi olarak, Anayasadaki ve Kanunlardaki hakların çiğnenmesine karşı direnebildiği nisbette, haklar alınabilecek ve iş huzuru sağlanabilecektir. Aksi halde bugün olduğu gibi, her an işten çıkarılma tehdidi altında, yarınından emin olmadan ve insanca yaşama şartlarına kavuşmadan ömürler geçecektir.

Basın Iş'te yeni toplu iş sözleşmeleri hazırlanıyor

Basın - İş Sendikası, hâlen altı işyerinde Toplu iş Matbaası, Ceylân Yayınları, Türkiye Yayınevi, İstanbul Bunlardan İstanbul Postası gazetesi ile devam eden konu Uzlaştırma Kurulu'na intikal ettirilmiştir. İşveren sözleşmelerine başlamıştır. Bu işyerleri Hüsnü Tabiat Postası, Şafak Matbaası ve Devlet Kitaplığıdır. görüşmelerden olumlu bir sonuç alınamaması üzerine, Sendikaın 150'şer liralık zam talebine karşılık % 4 zam yapmak amacındadır.

Turizm Iş Sendikası Ordu Şube kongresi yapıldı

Turizm - İş Sendikası, Ordu Şûbe Kongresi Yeni Gazino'da olgun bir hava içerisinde yapılmıştır.

Kongrede 100 üye'nin 62'si hazır bulunmuştur. Başkanlığa Mehmet Yöntem, sekreterliğe Olgun Akbaş, Saymanlığa Kemal Gözükan'ın getirildiği Yönetim Kurulu'nun üyeleri Nevzat Çubuk, Mustafa Yöntem, Asım Öztürk ve İbrahim Şahin'dir.

Sendikanın Sakarya Şûbesi Kurucu Heyeti de çalışmaları için hazırlıklara başlamıştır.

Mersinde sözleşme

(Baştarafı 1 inci sayfada)

zalanmıştır.

80 kişiyi kapsayan bu sözleşmede özellikle çalışma saatleri düzene sokulmuştur. Ayrıca, üyelerimizin günümüz koşullarına uygun sosyal hakları alması sağlandığı gibi, ücret zamları da düzenlenmiştir.

BIS için Tiyatro Gösterisi

ANKARA

Türkiye Devrimci Büro İşçileri Sendikası (BİS) Ankara Şûbesi, olumlu çalışmalarını sürdürmektedir.

Hızla örgütlenen BİS Ankara Şûbesi, Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) ile, bu işyerinde çalışan 11 üyesi adına yaptığı toplu iş sözleşmesinin sonuna gelmiştir. Önümüzdeki bir iki hafta içinde sözleşme imzalanacaktır.

Öte yandan 54 kişinin çalıştığı Türk Tarih Kurumu İşyerinde de, BİS yetki almış olup, önümüzdeki günlerde toplu iş sözlemesi görüşmelerine başlıyacaktır.

BIS IÇIN OYNAYACAKLAR

Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin toplumcu karakterdeki «Sahne Tiyatro Kulübü» bir gösteri düzenlemiştir. Gösteri BİS yararına olacak ve Ankara'nın ünlü Ankara Sanat Tiyatrosunda (AST'ta) verilecektir.

SBF Sahne Tiyatro Kulübü, Bertold Brecht in «Kuralla Kural Dışı» isimli oyununu ve bir anonim olan «Pathelin'in Oyunu» isimli yapıtı sahneliyeceklerdir.

Bu olay, tüm devrimci örgütlerin örnek bir dayanışması olarak, Ankara'da ilgi ve sevgiyle izlemekte, BIS . SBF Sahne Tiyatro Kulübü ve AST işbirliğinin olumlu sonuç vereceğinden hiç kimse kuşkulanmamaktadır.

DİSK
15 Günde 1 Çıkar Siyasi Mesleki Gazete
SAHİBİ
Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına
KEMAL TÜRKLER
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Kemal SÜLKER
İdare yeri: Nuruosmaniye C Alibaba Türbe S. Özbay Han Kat 3 (İstanbul)
Telefon: 27 21 39-22 65 97
Basıldığı yer: VATAN Gazetecilik ve Matbaacılık İşletmeciliği
YIL: 1 — SAYI: 5
FİYATI: 50 KURUŞ
Basıldığı tarih:
6 OCAK 1967

Polis bazen işveren tarafından işçiye karşı kışkırtılır. Lastik iş grevinde vergilerle maaşını ödeyen işçilere karşı bir polis

Biraz da rakkam

(Baştarafı 2. sayfada)

Haklı olarak soracaksınız: Niçin diyeceksiniz, nüfusun dörtte üçü, milli gelirin üçte biriyle yetiniyor?

Işte bunu sorduğunuz anda kıyamet kopuyor: «Komünist!» «Aşırı solcu!»

Hayır... hiç biri değilsiniz. Namuslusunuz, namuslu!...»

Bir kaç rakam daha

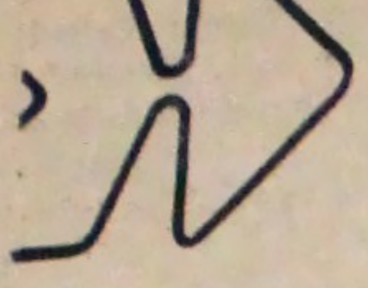
Türkiye'de 1 milyon 416 bin aile (yâni nüfusun 8.5 milyonu) milli gelirden yılda 10 bin liranın üzerinde gelir sağlıyor. Yâni toplam ailelerin yüzde 27'si toplam gelirin yüzde 66'sını alıyor. Milli gelirden kopardıkları pay ise yılda 35 milyar, 568 milyon lira.

Iyice dikkat etmeli rakamlara: Ailelerin büyük çoğunluğu (yâni yüzde 73'ü) milli gelirin yüzde 34'ünü bölüşüyor. Ailelerin «azınlık» kısmı (yâni yüzde 27'si) toplam gelirin yarıdan fazlasını yâni yüzde 66 sını alıyor. Bir hesaba göre, 73 aile 34 somun ekmeği bölüşmeye çalışırken 27 aileye 66 somun ekmek veriyor bugünkü kapitalist yoldan kalkınma hayaline kapılan yöneticiler.

Bu adaletsiz düzenin değiştirilmesini, demokratik yoldan değiştirilmesini istiyor DİSK. Milli gelir hakçasına bölüşülmeli ve emek en yüce değer sayılmalıdır, diyor. Bu düzeni seçim yoluyla değiştirmek istiyen DİSK, onun için «partilerüstü politika» tekerlemesine inanmıyor ve karşı çıkıyor:

Işçi sınıfı, memleket yönetimine ağırlığını koymalı, seçimle Parlâmento'da bir işçi sınıfı savunucuları çoğunluğu sağlanmalıdır. diyor Yoksa milli gelir dağılımı bu denli adaletsiz, bu denli insan onurunu kırıcı kalır.

Banknot Matbasında olaylar

ANKARA

Ankara'da kurulu T. C. Merkez Bankası Matbaacılık Şûbesi'nde (yaygın adı ile Banknot Basımevi'nde) Anayasa'ya aykırı ve yüz kızartıcı baskı hareketleri olmaktadır. Basımevi Müdürü Numan Aksoy, işçileri teker teker odasına çağırmakta ve DİSK'e bağlı Basın - İş Sendikası'ndan ayrılmazlarsa, derhal işten kovulacaklarını söylemektedir.

Banknot Basımevi, 270 işçi çalıştıran, Ankara'nın en büyük işyeridir. Bu işçilerin hemen hepsi, Türk İş'e bağlı Basın İş Kolu Sendikasının üyesi bulunmakta idiler. DİSK'in kurulmasından sonra Ankara'da örgütlenmeye başlıyan Basın - İş'in olumlu çalışmaları üzerine, Banknot Basımevi işçileri gruplar halinde sendikalarından istifa etmeye ve Basın - İş'e kaydolmaya başlamışlardır.

BASKI DERHAL BAŞLIYOR

Ankara'nın en büyük işyerinin elinden gittiğini gören Türk - İş'e bağlı sendika, sarılığını ortaya koyan bir davranışla derhal işverenle ilişki kurmuş ve bu durumun önlenmesini istemiştir.

Anayasa'ya saygısı olmadığı, partizan ve zalim bir yönetici olduğu gün gibi ortaya çıkan Müdür Numan Aksoy, bunun üzerine, harekete geçmiş ve işçilere baskıya başlamıştır. Numan Aksoy ilk olarak, işyerinde çalışan Türk İş'e bağlı sendikanın şübelerinin isimlerini sormuştur. Bu görüşme sonunda yapıldığı anlaşılan 20 kişilik bir kara liste bir süre sonra Müdür Numan Aksoy'un elinde görülmüştür.

Numan Aksoy, DİSK'e bağlı Basın - İş'in Ankara Şûbe Sekreteri Kemal Atabilen ile sendikada çeşitli görevleri bulunan Asım Erken (Genel Kurul delegesi), Yılmaz Tümer (Şûbe Onur Kurulu Başkanı), Zühâl Ağacıkoğlu (Geçici Yönetim Kurulu Üyesi), İsmail Yazıcı (Şûbe Yönetim Kurulu Yedek Üyesi), İsmail Yıldırım (Işyeri Sendika Temsilcisi), gibi sendikacıları teker teker yanına çağırmış ve işlerine son verileceğini açıklamıştır.

Aksoy, soy adındaki «Müdür bey», aslında 20 kişilik bir liste olduğunu, ancak şimdilik sadece bu 6 kişinin çıkarılacağını söylemiş, DİSK'e bağlı örgütü gerçek dışı ithamlarla suçlamıştır.

İLGİLİLERE DUYURULUYOR

Basın - İş Ankara Şûbesi, baskıya uğrayan yöneticilerin ıfadelerini alır ve bunları noter kanalı ile tesbit ederken, ilgililere durumu duyurmuştur. İşçi sorunları ile genellikle görevlendirilen Devlet Bakanı Sevfi Öztürk'e bir rapor verilmiş, Mâliye Bakanı Cihat Bilgehan'a da durum yıldırım telgrafı ile duyurulmuştur. Ne yazık ki, bu iki Bakan da sendikanın başvurmalarını cevapsız bırakmışlardır.

Bakanlığına dolayısiyle bağlı bir iş yerinde işçiler, Anayasa'nın 46. maddesinin açık hükmüne karşı bu baskıya uğrarlarken, Mâliye Bakanı Cihad Bilgehan, bütçe görüşmeleri sırasında rahatlıkla, «AP nin partizan olmadığını» söyleyebiliyor ve en dikkatli kişiler bile, sayın Bakan'ın yüzünde en küçük bir pembelik sezinlemiyorlardı.

ŞARTLI AF (!) OLACAKMIŞ

Yönetim Kurulu'nun toplanacağını ve 20 kişilik listeden, 6 kişinin mutlaka kovulacağını söyliyen Numan Aksoy, daha sonradan, bazı kişilern «şimdilik» çalıştırılabilecekleri söylemiş, şart olarak da DİSK'e bağlı sendikadan istifa ettiklerine dair belge getirmelerini istemiştir.

Bazı işçiler, zorunlu olarak bu istifaları verirken, bazıları da kış ortasında kapı önüne bırakılmayı göze almakta ve istifayı red etmektedirler.

Bu mücadelenin tarihin akış çizgisine uygun olarak, işçiler ve işverenlerin gerçek temsilcisi DİSK'e bağlı Basın - İş tarafından er geç kazanılacağına hiç kimsenin şüphesi yoktur..

Belki sendika geçici olarak bu işyerinde gerileyecek, belki bazı namuslu ve bilincli işçiler ekmeklerinden olacaklardır, ama, bu onların daha da bilenmelerine, bilinçlenmelerine yol açacaktır. Ve günü gelip, Numan Aksoy ve benzeri kişilerden hesap sorulmaya başlandığında, onlar pişman ve perişan olacaklardır.

Bu kavga, emekçi halkımızın Anayasa'daki haklarına sahip çıkma kavgasıdır. Bu kavga Türk işçisi sınıfının insanca yaşama kavgasıdır. Tarih göstermiştir ki, emekci halk bu kavgaları mutlaka, ama mutlaka kazanacaktır.

Emekçi kardeşlerime

Fikri SINAR

Maden - Iş 4. Bölge Temsilcisi

Türkiye'mizde yaşayan herkesin Anayasamızın tastamam ve eksiksiz uygulanmasını istemesi en tabii hakkıdır.

Biz, işçiler olarak, yâni yaratıcı sınıf olarak, Anayasa açısından, emeğimizin karşılığını almak için, beğenmesek bile bu güne dek, kanunlara uyarak mücadele etmiş kişileriz.

Fakat, bugün bazı işverenler ile onlara mideleriyle bağlı birkaç adamı, kanunlara karşı çıkmakta, işçinin emeğinin karşılığını almasına mânî olmağa çalışmaktadırlar.

Her kim, işçinin Anayasa'daki ve kanunlardaki haklarını kullanmasına mânî olmağa çalışırsa;

O kimse Anayasa'ya düşmandır!
O kimse işçi düşmanıdır!
O kimse insanlık düşmanıdır!

Işçi kardeşim, bir işveren, eğer işyerindeki işçilerin örgütlenmesine mânî oluyor veya olduruyorsa; kendi istediği sendikanın işçileri örgütlenmesi için kanunları çiğniyorsa,

Bil ki, o işverenin niyeti, senin çocuklarına götürebileceğin bir lokma yiyeceğe el koymaktır.

Bil ki, o işverenin niyeti, seni ve aileni iyi gıda alma, iyi giyinme, iyi barınma, iyi ısınma imkânlarından mahrum etmektir. Çocuğun kabiliyetli ise bile bu sömürü altında okuma imkânından mahrum kalacaktır.

Kötü iş ve yaşama şartları hazırlayarak, senin hayatının en güzel senelerini çalan bu gibi işverenler için senin insan olarak bile önemin yoktur.

Senin ve ailenin gıdasızlıktan hasta olması, kötü gelişmesi onca değersizdir. Seni tükenip yok olacak bir eşya olarak görürler. Sen, onlara göre suyu sıkılıp atılacak bir limon değerindesindir.

Bunlar, seni işyerlerinden istedikleri zaman atabilmek için iş teminatı almanı istemezler. Bu yüzden işyerlerinde üç sene bile sürekli olarak çalışan işçiler çok azdır. İş yerine girdiğinden beri çıkarılan işçileri düşünürsen, bunu açıkça göreceksin.

Onlar kapılarında istedikleri zaman işe girecek işsizlerin, fabrikalarında kolayca atabilecekleri örgütlenmemiş işçlerin bulunmasını isterler.

Kardeşlerim: Buna karşı tek silâh, işçileri gerçekten temsil eden sendikalar çevresinde örgütlenmektir. İşçi ve Anayasa düşmanı işverenlerle ancak böyle savaşılabilir. Anayasa ve kanunular dışına düşmüş işverenlerle, sonuna kadar uğraşmak gereklidir. Kimsenin en küçük hakkını kimsede bırakmamak gereklidir. Kanunları çiğneyenlerin, çiğnedikleri oranda kanunların ağırlıkları altında ezilmeleri senin elindedir. Bunu ancak senin birliğin ve dayanma gücün sağlar.

Seni tek tek, köşeye sıkıştırmak istiyenler, senin azimli birleşmen karşısında, kendileri bir anda köşeye sıkışıcaklardır.

Senin maneviyatını bozup, seni esir gibi çalıştırmak istiyenlere karşı sen, bütün baskılara karşı direnerek, hakkını alacak güçtesin.

İşverenlerin ve kolay kazananların bütün kor'uları senin bütün olarak karşılarına çıkarak, kanunlardaki ve Anayasadaki haklarını almandır.

Dostum bil ki, mücadelen yalnız senin için değil, çoluğun çocuğun ve Türkiye mizde çalışan bütün emekçiler içindir.

Almanya'da tensikat artmıştır.İşte işten çıkarılma korkusundaki IG Metal Sendikası işçilerinden bir grup

IMF'den haberler

Çelik sanayi işçilerine yeni haklar

Lüksenburg'ta, yedi ay süren bir müzakereden sonra çelik sanayii işçileri yeni haklar elde etmiştir. Hakem kurulu 40 saatlik mesayi sistemine doğru bir adım atarak, 42,5 saatlik mesayinin uygulanmasını uygun görmüştür. Haftalık 40 saat çalışmanın daha ilerki yıllarda uygulanması karar altına alınmıştır.

Ayrıca 1 Ocak 1968 tarihinden itibaren yıllık ücretli tatil süreleri beşer gün arttırılmıştır. Bunlara ek olarak yılda 50 franlık bir ikramiye artışıda elde edilmiştir.

Venezuella'da sendikalar millileştirildi

Venezuella'da çelik sanayii kolundaki sendikalar millileştirilmiştir Bu millileştirmeden sonra Guyana çelik sanayii firması ile yeni bir sözleşme imzalamıştır. Sözleşme yeni sosyal yardımları ve ücret zamlarını kapsamaktadır. Bunlar arasında en önemlileri olarak firmanın işçilerine 2500 apartman dairesi yapması ve bir tüketim kooparatifi kurmasından sözedilebilir.

Bu hakların elde edilmesi Venezuella'da pahalılaşan tüketim maddelerine karşı emekçi sınıfının haklarını ayakta tuttuğundan sevinçle karşılanmıştır.

Almanya işçi çıkarmalar devam ediyor

İ.G. Metal Sendikası Almanya'da çelik sanayii işçileri için beliren tehlikeleriele alarak bir inceleme yapmıştır. Yaptığı incelemenin sonuçlarını açıklayan sendika yeni tedbirlerin alınarak işçilerin korunmaları gerektiği sonucuna varmıştır. Çünkü teknik gelişime bağlı olarak gelişen fabrikalaı işçi çıkartmaktadırlar.

Her yıl 15-20 bin işçinin çelik sanayii kolunda işten çıkarılması beklenmektedir. Sendika bu işlem yapılırken sosyal tedbirlerin alınması gerektiğini açıklamakta ve işçilerin yarınlarını garanti altına almadan işten çıkarılmamalarını istemektedir.

İ.G. Metal Sendikası rasyonalizasyon tedbirlerinin kaçınılmaz olduğuna itiraz etmemektedir. İşçiler yeni yatırımlar yapılmasına karşı gelmemektedirler. Yalnız bu yatırımlarla birlikte işçiler yararını düzenliyecek sosyal plânlarında yer almasını istemektedirler.

Bu durum karşısında Klöcner Werge AG çelik grubunun yönetim kurulu işten çıkarmaları sosyal durum göz önünde tutularak yapılacağını bildirmiştir. Halen bu tesislerde işten çıkarılacak işçilerin 700'ü 59 yaşını aşmış bulunmaktadır. İşçilere tazminattan başka ek bir ödenek verilecektir. Bundan başka emeklilik süresi kanunun öngördüğü süreden daha kısa bir süre için uygulanacaktır.

ya göre sanayi işçilerinin büyük bir

Hindistanda işçilerin yüzde doksanı borçlu

Hindistan'da yapılan bir araştırma çoğunluğunun çeşitli yerlere borçlu olduğu görülmüştür.

Özellikle Jamshedpur'da çalışan işçilerin tüme yakını borçlu durumdadır. Borçluların oranı son yıllarda artmakta olup; % 90'a varan borçlu işçilerin % 30 son iki yılda borçlanmışlardır.

Hükümet borçlu işçilerle ilgili olarak bir çare bulma çalışması içersindedir. Eğer borçlu işçiler için bir çare bulunmazsa bu yıllarda büyük bir kriz kendini gösterecektir.

Çelik firmaları tröstleşme yolunda

Büyük çelik firmaları uluslararası alanda birleşme çalışmalarına girmişlerdir. Brüksel'de bir toplantı yapan çelik firmaları temsilcileri, uluslararası bir enstitü kurmasına karar vermişlerdir. Bu firmalar arasında Amerikan US Steel, Japon Yawata Steel, Alman August Tyssen-Hütte. Armco gibi firmalar yer almaktadır. 1920 ve 1930 yılları arasında yapılan böyle bir teşebbüsün fiyasko ile neticelenmesinden sonra ilk defa böyle bir teşebbüse girişilmektedir.

Yeni enstitü yalnız ham madde, teknoloji, piyasa durumu ve sanayi gelişmesi gibi sorunlarla meşgul olacaktır. Bu ise emekçiler alehine hazırlanmaya başlıyan bir birleşimin belirtisidir.

Belçikada yeni bir komite

Avrupa ekonomik birliği üyesi Belçika'da buna uyularak sanayide çıkacak güçlükleri önlemek amacıyla bir komite kurulmuştur. Komitenin amacı talepleri azalan maddelerin sanayide meydana getirdikleri güçlükleri önlemektir. Böylece sanayiin modernleşmesinden doğabilecek olan istihdam düşmesinin zararları önlenmeğe çalışılacaktır.

Komite 10 işçi, 10 sendikacı ve 6 hükümet temsilcisinden meydana gelmektedir. Çalışmaları ilgi ile izlenen komitenin işçiler yararına tedbirler alması beklenmektedir.

Ford grevine katılan bir gazeteci

Ford grevinden çok kısa bir zaman önce bir gazeteci, işçi gibi Ford Wixom tesislerine girerek çalışmağa başlamıştır. Wall Journal gazetesinin genç muhabiri bu çalışması sonucunda yaşadığı olayları bir röportaj şeklinde yazmış ve büyük bir ilgi toplamıştır.

«Yürüyen bantlar üzerinde işçilerle birlikte küçük bir ameliyeyi akşama kadar tekrar ettim. Bunun haftanın her günü yapılabilmesi çok zordur.» diyen gazeteci; Ford'un dünyanın en temiz ve modern fabrikalarından biri olarak tanıtılmaya çalışılması görüşüne katılmamaktadır. «İşçilerin öğle paydoslarında ellerini yıkamaya vakit bulamadan yemeğe oturtulmaları bu pisliğin bir örneğidir. Verilen yarım saatlik paydosta başka türlü olması düşünülemez. İşçileri greve götüren sebepler bunlar ve benzerleridir.»

Bilindiği gibi Ford fabrikası işçileri greve giderek bazı sosyal haklar elde etmişlerdir.

Almanya'da yayınlanan bir kitap

Almanya'da İG Metal Sendikası işverenlerin işçilere karşı çirkin tutumlarının yer aldığı yeni bir kitap yayınlanmıştır. Bu sendikanın bu konuda yayınladığı ikinci kitaptır. İlk kitap 1966 yılında yayınlanmış ve büyük bir ilgi görmüştü.

Beyaz kitap adı verilen bu kitapta 119 firmanın sözleşmeler sırasında işçiler alehine nasıl karar almak istedikleri yer almaktadır. Firmaların sendikanın teklif ettiği ücret artımını önleme, sosyal hakları kısma yolunda yaptıkları çalışmalar anlatılmaktadır.

İncelemeye dayanan kitap içersinde 1967 Ocak - Ağustos ayları içersinde 1094 metal işyerinde 445.392 kişinin ücret indirimi ve derece tenziline uğradığı açıklanmaktadır. Bu ise Almanya'da metal iş kolundaki sendikaların % 11.1'nin bu zor durumlarla karşı karşıya bırakıldığını göstermektedir. Ücret indirmeleri genellikle % 15 civarında yapılmaktadır.

Kitapta bu aksak tutumlar ortaya konmakta ve kanunsuzluklar açıklanmaktadır. Sendikanın bu kanunsuz hareketler karşısında yaptığı çalışmalar anlatılmaktadır.

İşveren büyük tazminat ödeyecek

Amerika'da İAM Sendikası, United Aircraft uçak şirketini Milli İş İlişkileri Kuruluna şikâyet etmiştir. Buna sebep fabrikada çalışan işçilere yapılan baskıdır. Fabrikada yapılan baskılarla işçiler sendikadan istifaya zorlanmaktadır. Üyelerin sendika temsilcilerine yaptıkları başvurmalardan dolayı iş saatlerinde sendikal faaliyet yapıldığı iddiasıyla işveren işçilerin bir kısmını çıkarmak istemektedir. Ama işçilere yapılan baskının en önemli sebeplerinden biri firmanın sendikayla aynı masaya oturmamak istemesinden doğmaktadır.

Yapılan çeşitli haksızlıklar karşısında şirketin tazminat ödemesi için sendika bir dâva açmıştır. Bu dâva kazanıldığı taktirde işveren 30 milyon tazminat ödeyecektir.

Bakır işçilerinin grevi başarı ile sürüyor

Onbir bakır şirketinin işyerinde başlıyan 50.000 bakır işçisinin grevi 140. gününe ulaşmıştır. İşçilerin grev başından beri sürdürdükleri dayanışma başarının elde edilmesi için gereken ortamı hazırlamıştır. Bakır fırınlarının % 97 sinin işçileri [illegible]dedir.

Bütün metal iş kolu sendikalarıda bu greve birlikte katılmaktadırlar, İşverenler ellerindeki stokların fazla oluşundan dolayı grevin başlangıcında fiyat artışı getireceği için sevinmişlerdi. Fakat işçilerin dayanışmaları karşısında grev uzamış ve işverenlerin ellerindeki stoklar tükenmeğe başlamıştır.

Sendikaların dayanışmaları sayesinde işçilere yiyecek karneleri dağıtıldığından dayanma güçleri artmıştır. Üyelerden çocuklu aileleri olanlar haftada 28 dolarık alışveriş karnesine sahip olmakta, bu miktar bekar işçilerde düşmektedir.

Şirketler dayanma güçlerini kaybetmeğe başlamışlardır. Bunun en belli örneği Pima maden şirketinin ışçilerin istedikleri hakları vererek, toplu sözleşme için masaya oturmayı kabul etmesidir. İşveren kanadında başlıyan bu çözülmenin pek kısa bir süre sonra diğer işyerlerinede atlaması beklenmektedir. Böylece işçiler güçlü dayanışmaları sayesinde yeni bir başarı daha elde etmiş olacaklardır.

Almanya'da ücret indirmesine karşı direnme hareketi başladı

Almanya'da İG Metal Sendikası Genel Başkanı Otto Branner zor bir sözleşme savaşına girmiştir. Yapılan bu savaşın amacı ekonomik buhranın işçi sırtına yüklenmesini önlemektir. Atelyede insanlık haysiyetine indirilen darbe ancak böyle önlenebilir. Bu sebepten greve gitmeyi amaç gütmüyen sendika, Nort Wurtemberg ve North Badende işçilerin sosyal haklarının kısıtlanmasından dolayı greve gitmiştir. Bunun üzerine Ekonomi Bakanı Schiller tarafından müzakereye çağrılan sendika toplantıya gitmemiştir. İşverenler ücret düşürülmesini engellemek için çareler aramak zorunda kalmışlardır.

Ayrıca Hesse bölgesi metal sanayinde de bir ihtilâf çıkmış, fakat sonunda sözleşme imzalanmıştır. Hamburg'ta yapılan 80.000 işçilik bir sözleşmede de işverenlerin ücret indirme istekleri yerini işçilere yapılan zammı bırakmışlardır.

Bütün bu savaşlar şunu bir kere daha göstermiştir ki liderlerine güvenen ve dayanışmayı elden bırakmıyan işçiler en zor şartlarda dahi başarıya ulaşabilmektedirler. Bunu başarabilmekse ülkenin sosyal, politik ve ekonomik dengesini göz önünde tutarak çalışmağa bağlıdır.